

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2022/589

zo 6. apríla 2022,

ktorým sa stanovuje zloženie koordinačnej skupiny Komisie pre energetickú chudobu a zraniteľných spotrebiteľov a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa jej zriadenia

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 168 a 194,

keďže:

- (1) Spravidlivá a primeraná transformácia na klimaticky neutrálnu Úniu do roku 2050 je hlavným bodom Európskej zelenej dohody a cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy do roku 2030. Legislatívne balíky na realizáciu Európskej zelenej dohody predstavené v júli a decembri 2021 sú výrazne zamerané na riešenie energetickej chudoby a ochranu zraniteľných. Vlnou obnovy ⁽¹⁾, ktorá je významnou iniciatívou na podporu štrukturálnej obnovy súkromných a verejných budov, sa navyše kladie veľký dôraz aj na riešenie energetickej chudoby. V tejto súvislosti Komisia spustila iniciatívu za cenovo dostupné bývanie na obnovu 100 vlnkových mestských štvrtí so sociálnym a cenovo dostupným bývaním a v roku 2020 prijala odporúčanie týkajúce sa energetickej chudoby ⁽²⁾ s cieľom pomôcť odstrániť energetickú chudobu „zameraním sa na jej hlavné príčiny“ a podporiť stratégie energetickej účinnej obnovy, ktoré zvýšia kvalitu života občanov EÚ.
- (2) Okrem toho energetická chudoba je pojem konsolidovaný v legislatívnom balíku opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov, ktorý stavia spotrebiteľov do centra spravodlivej energetickej transformácie a v ktorom sa stanovuje niekoľko cieľových opatrení na riešenie osobitných zraniteľností prostredníctvom právnych predpisov v oblasti energetiky.
- (3) Prístup k energetickým službám má zásadný význam pre sociálne začlenenie. Európsky pilier sociálnych práv, ktorý spoločne vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017, zaraďuje energetiku medzi základné služby ⁽³⁾, ku ktorým má mať každý prístup. Ľuďom v núdzi treba poskytnúť podporu na prístup k týmto službám ⁽⁴⁾. V akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv ⁽⁵⁾ sa stanovujú konkrétne opatrenia na realizáciu 20 zásad piliera vrátane konkrétnych iniciatív na rok 2022, ktoré prispejú aj k boju proti energetickej chudobe.
- (4) Komisia si prostredníctvom svojho odporúčania týkajúceho sa energetickej chudoby a sprievodného pracovného dokumentu útvarov Komisie splnila aj svoju povinnosť poskytnúť orientačné usmernenia týkajúce sa vhodných ukazovateľov na meranie energetickej chudoby a vymedzenia „značný počet energetickej chudobných domácností“, ako sa vyžaduje podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ⁽⁶⁾ („nariadenie o riadení energetickej únie“) a prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii. Odporúčaním sa zdôrazňuje aj význam politik, ktoré súvisia s národnými energetickými a klimatickými plánmi (ďalej len „NEKP“) a s dlhodobými stratégiami obnovy na riešenie týchto problémov. Skupina bude vychádzať z činnosti občianskeho energetického fóra a Strediska EÚ pre monitorovanie energetickej chudoby.

⁽¹⁾ COM(2020) 662 final.

⁽²⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/1563 zo 14. októbra 2020 týkajúce sa energetickej chudoby.

⁽³⁾ Potreba členských štátov riešiť energetickú chudobu sa zdôrazňuje aj v usmernení č. 8 „Presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“ integrovaných usmernení pre politiky zamestnanosti, ktoré tvoria informačný základ pre koordináciu politik členských štátov v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí v rámci európskeho semestra.

⁽⁴⁾ Európsky pilier sociálnych práv, Zásada 20 „Prístup k základným službám“: Európsky pilier sociálnych práv v 20 zásadách | Európska komisia (europa.eu).

⁽⁵⁾ COM(2021) 102 final.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (5) Na štandardných vymedzeniach energetickej chudoby a zraniteľných spotrebiteľov sa stále pracuje. Členské štáty preto určujú vlastné kritériá podľa vnútroštátnych a miestnych súvislostí. Úsilie členských štátov o zníženie chudoby vo všeobecnosti sa uznáva ako rovnako cenné. Pri vykonávaní a aktualizácii NEKP v súlade s nariadením o riadení energetickej únie a s opatreniami v oblasti klímy sa musí zohľadňovať usmernenie Komisie o energetickej chudobe ⁽⁷⁾.
- (6) Podľa článku 28 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/ (⁸) a článku 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES (⁹) musia členské štáty vymedziť pojem zraniteľných odberateľov, ktorý sa môže vzťahovať na energetickú chudobu a okrem iného sa ním môže stanoviť zákaz odpojenia takýchto odberateľov od elektriny v kritických časoch. Pojem zraniteľných odberateľov môže vychádzať z úrovne príjmu, podielu výdavkov na energie z disponibilného príjmu, energetickej hospodárnosti domovov, kritickej závislosti od elektrických zariadení zo zdravotných dôvodov, veku alebo iných kritérií. Členské štáty musia prijať náležité opatrenia na ochranu odberateľov a zabezpečiť najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov.
- (7) Podľa článku 29 prepracovaného znenia smernice o elektrickej energii (EÚ) 2019/944 členské štáty musia takisto posúdiť počet domácností v energetickej chudobe a uvádza sa v ňom, že členské štáty musia stanoviť a uverejniť kritériá, o ktoré sa toto posúdenie opiera. Ak je počet takýchto domácností značný, členské štáty musia do svojich NEKP zahrnúť orientačný cieľ znižovania energetickej chudoby, stanoviť časový rámec a načrtnúť príslušné politiky a opatrenia. Následne sa od nich vyžaduje, aby v súlade s nariadením o riadení energetickej únie a s opatreniami v oblasti klímy predkladali Komisii správy o akomkoľvek pokroku, ktorý dosiahli pri plnení cieľa znížiť počet domácností v energetickej chudobe. Podobne podľa článku 3 ods. 4 smernice 2009/73/ES členské štáty musia prijať vhodné opatrenia na riešenie energetickej chudoby.
- (8) Všetky iniciatívy v rámci balíka „Fit for 55“ na realizáciu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 boli dôsledne navrhnuté na rozvíjanie synergii, na zmiernenie potenciálne negatívnych distribučných účinkov najmä na najzraniteľnejších a energeticky chudobných odberateľov, a to aj medzi členskými štátmi (návrh prepracovaného znenia smernice o energetickej efektívnosti, návrh Sociálno-klimatického fondu, návrh prepracovaného znenia smernice o zdaňovaní energie, návrh prepracovaného znenia smernice o energetickej hospodárnosti budov, balík pre vodík a dekarbonizáciu plynu, návrh odporúčania Rady týkajúceho sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo). S cieľom poskytnúť čo najväčšiu podporu členským štátom Komisia prijala odporúčanie ⁽¹⁰⁾ s usmerneniami a príkladmi na vykonávanie zásady prvoradosti energetickej efektívnosti pri rozhodovaní v odvetví energetiky a mimo neho.
- (9) Výmena najlepších postupov a väčšia koordinácia politických opatrení na podporu zraniteľných, finančne slabých domácností alebo domácností postihnutých energetickou chudobou medzi členskými štátmi, inými zainteresovanými stranami a Komisiou sú zásadné na zvýšenie úsilia a záväzkov týkajúcich sa realizácie spravodlivej Európskej zelenej dohody. Preto by sa mala zriadiť koordinačná skupina pre energetickú chudobu a zraniteľných spotrebiteľov.
- (10) Hlavným poslaním koordinačnej skupiny pre energetickú chudobu a zraniteľných spotrebiteľov by malo byť poskytovanie potrebných politických odborných poznatkov Komisii a členským štátom, pokiaľ ide o iniciatívy zamerané na určenie, podporu a ochranu najzraniteľnejších spotrebiteľov, a zároveň zachovať a posilniť riadne fungovanie vnútorného trhu s energiou. Skupina by mala spolupracovať s príslušnými prípravnými orgánmi Rady, ako je Výbor pre sociálnu ochranu, najmä pokiaľ ide o vplyv politík na zraniteľné a nízkopríjmové domácnosti a o úlohu sociálnych politík pri riešení energetickej chudoby.
- (11) Skupinu by mali tvoriť príslušné orgány členských štátov. Mali by sa stanoviť pravidlá pre zverejňovanie informácií členmi skupiny,

⁽⁷⁾ SWD(2020) 960 final.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁽¹⁰⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/1749.

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

Predmet úpravy

Zriaďuje sa koordinačná skupina pre energetickú chudobu a zraniteľných spotrebiteľov (ďalej len „skupina“).

Článok 2

Úlohy skupiny

1. Skupina má tieto úlohy:
 - a) slúžiť ako hlavná platforma na výmenu informácií a koordináciu medzi Komisiou a členskými štátmi v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa návrhu a vykonávania právnych predpisov, programov a politík Únie zaoberajúcich sa finančne slabými domácnosťami alebo domácnosťami postihnutými energetickou chudobou a zraniteľnými spotrebiteľmi, a to aj v kontexte cenovej dostupnosti energie, cielených opatrení v oblasti obnovy a energetickej efektívnosti a schém financovania na vnútroštátnej úrovni;
 - b) poskytnúť fórum na výmenu skúseností, najlepších postupov a odborných poznatkov v oblasti riešenia problémov zraniteľných spotrebiteľov a finančne slabých domácností alebo domácností postihnutých energetickou chudobou, a to aj na regionálnej a miestnej úrovni;
 - c) pomáhať Komisii a členským štátom pri navrhovaní politických iniciatív, najmä v súvislosti s ich národnými energetickými a klimatickými plánmi, integrovanými národnými energetickými a klimatickými správami o pokroku a súvisiacimi stratégiami.
2. Skupina predovšetkým:
 - a) vykonáva výmenu informácií o rozhodnutiach týkajúcich sa opatrení na podporu a posilnenie postavenia zraniteľných spotrebiteľov a finančne slabých domácností alebo domácností postihnutých energetickou chudobou a na riešenie cenovej dostupnosti energie v ich vnútroštátnom kontexte a v širšom rámci prechodu na čistú energiu na všetkých úrovniach verejnej správy (vnútroštátnej, regionálnej a miestnej);
 - b) vedie diskusie o osobitných otázkach týkajúcich sa zraniteľných spotrebiteľov a finančne slabých domácností alebo domácností postihnutých energetickou chudobou s cieľom dospieť k určeniu vhodných opatrení a koordinovaných riešení v súlade s právom Únie;
 - c) skúma pravidelné výhľady a správy vypracované Poradenským centrom pre oblasť energetickej chudoby a Komisiou, ktoré sa týkajú najmä riešenia, merania a monitorovania pokroku týkajúceho sa hlavných príčin a riešení vrátane príslušnej sociálno-ekonomickej analýzy;
 - d) v úzkej spolupráci s Výborom pre sociálnu ochranu (a jeho podskupinou pre ukazovatele) a Eurostatom zvyšuje kvalitu a rozsah dostupných údajov a štatistických ukazovateľov vrátane zberu harmonizovaných údajov Únie, pričom venuje náležitú pozornosť národným osobitostiam, s cieľom zabezpečiť, aby prístupy k podpore a posilneniu postavenia energeticky chudobných a zraniteľných spotrebiteľov vychádzali z informovaných a aktuálnych poznatkov o aktuálnych kľúčových otázkach a príslušných rozmeroch, ako aj z ich priestorových a časových odchýlok;
 - e) podporuje výmenu informácií, preventívne a koordinované opatrenia v prípade núdzovej situácie v Únii.

Článok 3

Konzultácie

Komisia môže so skupinou konzultovať akékoľvek záležitosti týkajúce sa energetickej chudoby a zraniteľných spotrebiteľov.

Článok 4

Členstvo

1. Skupinu tvoria orgány všetkých členských štátov.

2. Orgány členských štátov, najmä ministerstvá zodpovedné za energetiku, vymenujú svojich zástupcov a ich zodpovednosťou je zaručiť, aby ich zástupcovia mali vysokú úroveň odborných znalostí súvisiacich s prácou, ktorú majú vykonávať, a v závislosti od interných opatrení daného členského štátu.
3. Každý členský štát vymenuje najviac dvoch stálych zástupcov a dvoch náhradníkov, ktorí sa budú zúčastňovať na činnostiach skupiny na primeranej úrovni rozhodovania.
4. Náhradníci sa vymenúvajú podľa rovnakých podmienok ako členovia, ako sa uvádza v odseku 2; náhradníci automaticky nahrádzajú členov v prípade ich neprítomnosti alebo indispozície.
5. Komisia môže odmietnuť vymenovať zástupcu, ak jeho vymenovanie považuje za nevhodné z hľadiska požiadaviek uvedených v odseku 2. V takom prípade bude príslušný členský štát vyzvaný, aby určil iného zástupcu. Každý člen skupiny zabezpečí, aby bolo jeho členstvo aktuálne.
6. Osobné údaje členov sa zhromažďujú, spracúvajú a uverejňujú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ⁽¹¹⁾ alebo (EÚ) 2018/1725 ⁽¹²⁾.
7. Členovia ostávajú vo funkcii až do ich nahradenia alebo do konca ich funkčného obdobia. Toto funkčné obdobie sa môže predĺžiť.

Článok 5

Prevádzka

1. Skupine predsedá zástupca Generálneho riaditeľstva pre energetiku (ďalej len „GR pre energetiku“).
2. Predseda zvoláva zasadnutia skupiny v pravidelných intervaloch a vymieňa si so skupinou informácie, ktoré získal od jej členov, pričom zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.
3. Zasadnutia skupiny sa konajú online alebo v priestoroch Komisie.
4. GR pre energetiku zabezpečuje sekretárske služby. Na zasadnutiach skupiny sa môžu zúčastňovať aj úradníci Komisie z príslušných odborov.
5. GR pre energetiku členom skupiny sprístupní všetky relevantné pracovné dokumenty prostredníctvom pracovného priestoru pre spoluprácu. Komisia okrem toho uverejní všetky relevantné dokumenty buď ich uvedením v registri, alebo prostredníctvom odkazu z registra na osobitné webové sídlo. GR pre energetiku uverejní program zasadnutia a iné relevantné súvisiace dokumenty v dostatočnom predstihu pred zasadnutím. Výnimky zo systematického uverejňovania sú možné v prípadoch, keď by uverejnenie dokumentu mohlo narušiť ochranu verejného alebo súkromného záujmu, ako sa vymedzuje v článku 4 nariadenia (ES) č. 1049/2001.
6. Zápisnice vypracúva sekretariát a zodpovedá za ne predseda a k dispozícii sú krátko po zasadnutí.
7. Pokiaľ je to možné, skupina prijíma svoje stanoviská, odporúčania alebo správy na základe konsenzu. V prípade hlasovania sa o výsledku rozhodne jednoduchou väčšinou hlasov členov. Členovia, ktorí hlasovali proti alebo sa zdržali hlasovania, majú právo, aby sa k stanoviskám, odporúčaniam alebo správam pripojil dokument, v ktorom budú zhrnuté dôvody ich stanoviska.

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

Článok 6

Podskupiny

GR pre energetiku môže zriadiť podskupiny na účely preskúmania špecifických otázok na základe mandátu, ktorý stanoví skupina. Podskupiny vykonávajú činnosť v súlade s horizontálnymi pravidlami vytvárania a fungovania expertných skupín Komisie ⁽¹³⁾ a zodpovedajú sa skupine. Podskupiny zaniknú hneď, ako splnia svoj mandát.

Článok 7

Externí odborníci

GR pre energetiku môže podľa potreby prizývať expertov mimo skupiny, ktorí majú osobitné odborné znalosti v prerokovanej téme, aby sa zúčastnili na činnosti skupiny alebo podskupín.

Článok 8

Pozorovatelia

1. Jednotlivcom, organizáciám, verejným subjektom registrovaným v registri transparentnosti, ako sú spotrebiteľské organizácie, organizácie sociálnych partnerov a zástupcovia občianskej spoločnosti, možno udeliť štatút pozorovateľa prostredníctvom priameho pozvania.
2. Predseda môže pozorovateľom a ich zástupcom povoliť, aby sa zúčastnili na rokovaní skupiny a poskytovali odborné znalosti. Nemajú však hlasovacie práva.

Článok 9

Rokovací poriadok

Na návrh Komisie a po dohode s ňou prijme skupina svoj rokovací poriadok jednoduchou väčšinou hlasov svojich členov v súlade s horizontálnymi pravidlami ⁽¹⁴⁾.

Článok 10

Služobné tajomstvo a zaobchádzanie s utajovanými skutočnosťami

Členovia skupiny a ich zástupcovia, ako aj prizvaní experti a pozorovatelia sú viazaní povinnosťou zachovávať služobné tajomstvo, ktorá sa v zmysle zmlúv a ich vykonávacích predpisov vzťahuje na všetkých členov inštitúcií a ich zamestnancov, ako aj bezpečnostnými predpismi Komisie o ochrane utajovaných skutočností Únie stanovenými v rozhodnutiach Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁵⁾ a (EÚ, Euratom) 2015/444 ⁽¹⁶⁾. Ak tieto povinnosti nedodržia, Komisia môže prijať všetky primerané opatrenia.

Článok 11

Výdavky na zasadnutia

1. Účastníci podieľajúci sa na činnostiach skupiny a podskupín nie sú za poskytované služby odmeňovaní.
2. Cestovné náklady a náklady na pobyt, ktoré účastníkom vznikli v súvislosti s činnosťou skupiny a podskupín, uhrádza Komisia.

⁽¹³⁾ C(2016) 3301 final.

⁽¹⁴⁾ Pozri článok 17 rozhodnutia Komisie C(2016) 3301.

⁽¹⁵⁾ Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 z 13. marca 2015 o bezpečnosti v Komisii (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽¹⁶⁾ Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

Úhrada sa uskutočňuje v súlade s ustanoveniami platnými v rámci Komisie a do výšky disponibilných rozpočtových prostriedkov pridelených odborom Komisie v rámci každoročného postupu pridelovania finančných prostriedkov.

V Bruseli 6. apríla 2022

Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie
